

Rondom de kerkdiensten

ds. Arjan van Lagen

De gedachtenis der gestorvenen

De diensten in de maand november beginnen met de dienst ter gedachtenis aan de overledenen uit onze gemeente. Door op of rond 2 november de gedachtenisdienst te vieren, voegden we ons in een brede en lange traditie van de kerk der eeuwen.

In Reformatische kring was er vanouds niet een bepaalde datum waarom de overledenen werden herdacht. Soms kiest men voor de oudejaarsavond, maar deze keuze maakt deze bijzondere dienst wel erg zwaar. Meestal kiest men voor de laatste zondag van het kerkelijk jaar zoals dat ook bij ons het geval is of was. Maar steeds meer wordt het ook in protestantse kring gangbaar de gedachtenis op of rond 2 november te vieren. De Protestantse Kerk in Nederland gaat daarin voor door in het dienstboek specifieke liturgieën aan te bieden voor de vormgeving van deze bijzondere dienst. Ook wij zullen, zoals we gewend waren, tijdens de eredienst de namen van de overledenen van het afgelopen jaar noemen. Wie een naam wil doorgeven van een geliefde overledene kan dat doen bij ds. Jan van der Meulen.

Gecombineerde dienst van drie kerkgemeenschappen op zondag 18 november

Het is al weer enige tijd geleden dat op een gemeenteberaad de kerkenraad aan de gemeente voorstelde om met het oog op de toekomst verbinding te zoeken op lokaal niveau. Dat betekent dat we een aantal diensten gezamenlijk houden met de Evangelisch-Lutherse Gemeente, zoals in de Veertigdagentijd en Pasen en de zomerdiensten.

Daarnaast zijn we in gesprek met De Protestantse Gemeente Gaasperdam (pcg) om te zien waar onze gemeentes samen kunnen werken en wie weet - in de toekomst - ook samen een gemeente te vormen.

Ook heeft de kerkenraad aan de gemeente voorgelegd een associatie aan te gaan met de Presbyterian Church of Ghana (pcg), afdeling Amsterdam-Zuidoost. Dat is de gemeente waaraan ook ds. Jan van der Meulen voor eenderde van zijn diensttijd verbonden is.

In het kader van een nadere inkleuring van deze associatie is afgesproken een aantal keren een gecombineerde dienst te houden. De eerste was in januari van dit jaar in de Matchbox, de plek waar de pcg tot voor kort haar diensten hield.

Op zondag 18 november is er weer zo'n gecombineerde dienst, maar deze keer in De Drie Stromen, het kerkgebouw van de Protestantse Gemeente te Gaasperdam. De dienst begint om 09.30 uur. Elders in dit blad kunt u meer over deze dienst lezen en ook hoe u vervoer kunt krijgen naar deze kerk.

Afscheid van Corrie Ridders

Het definitieve afscheid als diaconaal consulente van Corrie Ridders nadert. Na een lange periode werkzaam geweest te zijn in en rond de kerk zullen we op zondag 25 november als diaconaal consulente afscheid nemen in de eredienst in De Nieuwe Stad.

Wij gunnen haar met haar Tineke een mooie tijd toe. Rustig zal het niet worden, want beiden blijven actief bij allerlei verbanden, maar hebben wel de tijd hun interesses meer aandacht te geven.

Corrie heeft zich altijd sterk verbonden gevoeld - en is dat ook in woord en daad geweest - met Amsterdam-Zuidoost en misschien wel in het bijzonder met De Nieuwe Stad. Daarom wil zij ook graag in ons kerkgebouw uitgeluid worden.

De verantwoordelijkheid voor de uitnodigingen van gasten en voor het officiële afscheid ligt in handen van de Protestantse diaconie van Amsterdam.

De receptie zal plaatsvinden in de crèche.

We vertrouwen erop dat de velen die met Corrie hebben samengewerkt haar de hand komen drukken uit erkentelijkheid en verbondenheid.

En toen was het alweer Advent. Zondag 2 december begint de voorbereiding op een van de grote christelijke feesten, het Kerstfeest. Maar daarover de volgende keer.

Wij groeten u met vrede en alle goeds, speciaal hen die aan huis gebonden zijn.

NIEUWS UIT DE GEMEENTE

Jesus in context, lost in translation Jesus in context, verloren in de vertaling

ds. Jan van Meulen

In oktober was ik bij de jaarlijkse conferentie georganiseerd door het Moluks Theologisch Beraad, de Vrije Universiteit, de PKN en het Beijers Naudé Instituut uit Stellenbosch in Zuid Afrika. Dit jaar was het thema 'Jesus in context, lost in translation?'

Beelden van Jezus

Jezus werd en wordt in de context van verschillende culturen op allerlei manieren aangeduid. Wat de vraag oproept of we de echte Jezus, de oorspronkelijke Jezus in die vertaling naar al die verschillende contexten niet kwijt raken.

Vroeger overheersten het westerse verstaan van Jezus en de westerse theologie over hem. De westerse Jezus is met de zending meegegaan over heel de wereld.

En natuurlijk hebben zendelingen naar beste weten geprobeerd om de betekenis van Jezus over te brengen naar de niet-westerse culturen waar zij terecht kwamen. Nu bestaat het Christelijk geloof in veel niet-westerse landen al langer. De lokale theologen constateren daar samen met de gelovigen in de kerken dat de voorstellingen van Jezus en de begrippen waarmee in de theologie gewerkt wordt, vaak nog wel westers bepaald zijn. Om de betekenis van Jezus werkelijk over te brengen naar die andere context en die andere cultuur moet meer aansluiting gezocht worden bij de eigen cultuur en de werkelijkheidsbeleving die daarmee samenhangt.

Invloed van het Westen

We ontdekken steeds meer dat het christendom in het westen ook gekleurd is door de cultuur van het westen. Naast Griekse en Romeinse invloeden zijn er bijvoorbeeld ook Germaanse invloeden. Zolang je geen andere beelden van Jezus tegenkomt, kun je denken dat je eigen beeld het enige en juiste is. Vandaag de dag zien we een grote verscheidenheid aan Jezusbeelden.

Voorouders

Om een voorbeeld te geven: Een theoloog uit Zimbabwe legde uit hoe Jezus voor hem veel belangrijker en herkenbaarder was geworden toen hij hem leerde zien als een van de voorouders. De functies die de voorouders in zijn Afrikaanse Shona cultuur vervulden. Dit zijn de functies van bescherming, van leiding, van heling en bemiddeling tussen God en mensen. Die konden ook op Jezus toegepast worden. Jezus zoals hij in de evangeliën beschreven wordt werd voor hem herkenbaar vanuit het concept van de voorouders dat hij vanuit zijn cultuur al kende. Daarmee werd Jezus een nabije figuur en niet langer een verre en een beetje onherkenbare figuur. Maar de theoloog ging verder met zijn verhaal. Hij zei ook dat het beeld van de voorouders door het beeld van Jezus veranderd werd. Jezus werd eigenlijk de voorouder bij uitstek. Jezus als de beschermer, gids, genezer en pleitbezorger. En dat niet alleen van de Shona stam, maar van heel de mensheid. En daarmee oversteeg Jezus als het ware de grenzen van de traditionele voorouders en kon hij die traditionele voorouders eigenlijk vervangen.

Naar de overtuiging van deze theoloog veranderde het beeld van Jezus door de Afrikaanse cultuur, maar het beeld van Jezus veranderde op zijn beurt ook weer de Afrikaanse cultuur.

Vragen

Vragen zo oud als het christendom zelf (zou je kunnen zeggen): Ligt het christelijk geloof in het verlengde van de cultuur? Of kan het minstens aansluiten bij bepaalde elementen van de cultuur? Of staat het christelijk geloof juist haaks op iedere concrete cultuur? En kan het alleen maar als tegenover die cultuur en als afbreker van die cultuur gezien worden?

Toen het van oorsprong Joods-Christelijke geloof zich in de Grieks-Romeinse wereld ging vestigen werd er ook aansluiting gezocht bij begrippen en ideeën uit die cultuur. Tegelijk werd de Grieks-Romeinse cultuur door de komst van het christendom ook veranderd.

Vertalen, zegt men, is verraden. Daar zit een kern van waarheid in. Maar zonder vertaling, zonder aanpassing kun je een gedachte, een idee, een geloof, een (nieuwe) ervaring ook niet overbrengen in een bepaalde culturele en historische context.

Inspiratiebronnen

Het was boeiend om te horen en te ervaren hoe mensen uit al die verschillende contexten van Zuid-Amerika tot aan de Molukken en van Birma tot aan Zimbabwe Jezus ter sprake brachten.

In deze spreekt de bijbel voor veel christenen het laatste en beslissende woord als het gaat om de grond en de grenzen van al die beeldvorming over Jezus (en God). Maar dat geldt ook voor de Bijbel zelf. Voor al de boeken van het Eerste en Tweede Testament geldt dat ze alleen maar in en vanuit hun eigen context verstaan kunnen worden. Als je dat bedenkt dan begint het je soms te duizelen. Maar het kan je tegelijk ook bescheiden maken en het kan je helpen om niet al te veel en al te vlug een claim op waarheid te leggen van deze of gene Jezus' uitleg. En als je er op een ontspannen en vrije manier naar kijkt biedt de bijbel uiteindelijk ook heel mooie en gevarieerde inspiratiebronnen op. Men kan daarmee verder denken over Jezus. Met de verhalen over hem kunnen we altijd weer open staan voor nieuwe ontdekkingen en nieuwe dimensies. Soms zelf ontdekt, soms door anderen aangereikt.

Uit de kerkenraad van september 2007

ds. Jan van der Meulen

De kerkvisitatoren van de Classis Amsterdam willen een bezoek brengen aan onze gemeente en daarom een kerkenraadsvergadering bijwonen. Een datum daarvoor zal in overleg worden vastgesteld. De oefenavond voor ambtsdragers over het gebruik van de microfoon tijdens de kerkdienst heeft naast de al bestaande richtlijnen geleid tot een aantal opmerkingen en aanvullingen die zullen worden toegevoegd. Theo Bootsman geeft aan dat hij in mei 2008 wil stoppen met zijn werk als notulist van de kerkenraad. We moeten dus op zoek naar een nieuwe notulist.

Bij de evaluatie van de zomerdiensten worden de volgende opmerkingen gemaakt. Het was een mooie keuze van onderwerpen en het geheel was boeiend opgebouwd met een goede lijn. Er ging wel eens wat mis met de liturgie en uitgangscollecte of met de aanwezigheid van mensen die een bepaalde taak in en rond de diensten hebben.

Rond de Keti-Koti dienst is dit jaar al veel gezegd en besproken. Was het nu wel of niet een gezamenlijke dienst? Wie doet mee aan de voorbereiding en de uitvoering? Wie is de organist, enzovoorts. We moeten volgend jaar tijdig beginnen en duidelijker communiceren met onder andere de Surinaams- Antilliaanse werkgroep.

De afscheidsdienst van ds. Maartje Wildeman was een feestelijke en volle dienst en ook de kanselruil in het kader van de 14e verjaardag van De Nieuwe Stad was een succes.

De vrijwilligersavond van onze Protestantse Gemeente samen met die van Gaasperdam was een groot succes. De inleiding over kunst in de Bijlmer had voor sommigen nog langer mogen duren, maar er waren in elk geval veel lekkere hapjes en er was een goede opkomst van zo'n honderd mensen.

Ook de startzondag was een dienst waar positief op terug gekeken kan worden; het was een mooi geheel van teksten en gebeden.

Wat de uitkoop van de EBG betreft is de kerkenraad het ermee eens dat de EBG haar aandeel mag verkopen, maar de regie van de uitkoop blijft in handen van de overige eigenaren. Een commissie bestaande uit afgevaardigden van de vier eigenaarkerken gaat zich bezighouden met de uitkoop van de EBG.

Er is een voorstel om een boekenuitleen te beginnen. Nettie de Vos wil de organisatie daarvan op zich nemen. De kerkenraad gaat akkoord. De vierde zondag van iedere maand is er gelegenheid tot lenen en terugbrengen van boeken.

Zondag 18 november zal er een gezamenlijke kerkdienst zijn van de twee Protestantse gemeenten van Gaasperdam en Bijlmermeer samen met de Presbyterian Church of Ghana Amsterdam Gemeente. Matthias Havinga zal het orgel bespelen en Henny Kuipers zal een van de lezingen voor haar rekening nemen. Tijdens die kerkdienst zal er maar een collecte gehouden worden die over de drie kerken verdeeld zal worden ieder van de kerken eenderde deel.

De doopzondag van 11 november wordt verplaatst naar 23 december.

Het voorstel met betrekking tot het beheer van het archief van de Protestantse Gemeente zoals het via Henk Kroese bij de kerkenraad is ingediend wordt overgenomen, maar kan pas in werking treden als we een archiefbeheerder hebben gevonden.

Naar aanleiding van een brief van Marja Engelage spreekt de kerkenraad over de aanwezigheid van de kinderen bij het Avondmaal en hoe dat geregeld wordt. De procedure wanneer de kinderen worden opgehaald en door wie wordt opnieuw vastgesteld. Het andere punt uit de brief van Marja: het voorstel om ouders van kinderen in de leeftijd van 4 - 12 jaar te bezoeken is in uitvoering en heeft wellicht een bescheiden resultaat.

Vanuit de liturgiecommissie wordt voorgesteld om op de orde van dienst een mededeling op te nemen waarin de mensen in de kerkzaal vriendelijk doch dringend worden verzocht stilte te betrachten voor de kerkdienst.

Uit het College van Kerkrentmeesters komt het verzoek om een van de leden van de commissie te mogen benaderen met de vraag of hij/zij ouderling wil worden. De kerkenraad gaat akkoord.

Onder het hoofdje diaconie valt het afscheid van Corrie Rikers als diaconaal consulente. Zij zal afscheid nemen in de dienst van 25 november. Na afloop van de dienst is er dan een receptie. Op vrijdag 26 oktober zal Corrie nog een avond verzorgen waarin zij een aantal zaken die belangrijk zijn vanuit haar lange ervaring in Amsterdam Zuidoost overdraagt aan de diaconieën van de Bijlmer en Gaasperdam.

De voedselbank van Amsterdam Zuidoost dient via de diaconie een verzoek in bij De Nieuwe Stad of er eenmaal per week voedselpakketten vanuit De Nieuwe Stad kunnen worden uitgedeeld. De kerkenraad ondersteunt dit voorstel dat bij de Beheerscommissie zal worden ingediend.

De diaconie stelt voor dat de stichting 'Hulp in Praktijk' (HiP) zal worden uitgenodigd om zichzelf te presenteren aan de Protestantse Gemeente in een extra gemeenteberaad in november. De kerkenraad gaat akkoord en de diaconie zal zorg dragen voor de uitwerking.

Naar aanleiding van het uitroosteren van Matthias Havinga voor de Keti Koti dienst van 1 juli jongstleden is er een brief binnengekomen van Elly Kroese. De kern van de brief is dat Elly Kroese als eerstverantwoordelijke voor het speelbeurtenrooster in deze afzegging niet was gekend. Vastgesteld wordt dat wijzigingen in het rooster niet zonder medeweten van Elly Kroese kunnen worden doorgevoerd. De Commissie van Kerkrentmeesters stelt voor, dat als een speelbeurt korter dan veertien dagen van te voren wordt afgezegd die organist dan toch zijn/haar vergoeding zal krijgen dit met terugwerkende kracht tot 1 juli 2007. Verder zal Arjan van Lagen een voorstel schrijven waarin de procedures worden vastgelegd rond het spelen en inroosteren van organisten bij gezamenlijke diensten.

De Presbyterian Church van Ghana gaat hoogst waarschijnlijk per november kerken in De Nieuwe Stad.

Vanuit PERKI wordt aangekondigd dat er een landelijke PERKI vergadering zal plaatsvinden van 28-30 september in Nunspeet waar over de toekomst van PERKI gesproken zal worden. Ter tafel ligt het voorstel om een bijzondere Classis binnen de Protestantse Kerk in Nederland te worden. Op zondag 21 oktober zal de jaarlijkse gezamenlijke kerkdienst van PERKI en PGB gehouden worden. Voorgangers zijn ds. Ida Patinama en ds. Arjan van Lagen.

Tenslotte wordt het overleg tussen het moderamen van Gaasperdam en van Bijlmermeer weer opgestart om te spreken over de wenselijkheid en de mogelijkheid van nauwere samenwerking of samengaan van onze beide gemeenten.

Welkom in De Nieuwe Stad

ds. Jan van der Meulen

Binnenkort gaat een van de huurderkerken van De Nieuwe Stad vertrekken naar het nieuwe kerkverzamelgebouw de Kandelaar. Dat betekent dat er op zondag-

middag een plaats vrijkomt voor een nieuwe huurderkerk. In overleg met de beheerscommissie is dat onze associatiepartner de Presbyterian Church of Ghana Amsterdam, Immanuel Congregation geworden. De PCG kerkt zoals u weet tot nu toe in een duur kantoorpand aan de Paasheuvelweg. We willen de PCG namens de Protestantse Gemeente van harte welkom heten in De Nieuwe Stad. We hopen en verwachten dat het Associatieproces met de PCG door deze verhuizing een stimulans zal krijgen. Als je in het zelfde huis woont en elkaar dus makkelijker kan ontmoeten dan kun je ook makkelijker bouwen aan hechtere relaties. We wensen onze broeders en zusters van de PCG een goed en gezegend verblijf in De Nieuwe Stad toe.

Gedachtenisdienst 4 november 2007

Nel Klaver

Op 4 november herdenken we in een dienst van Schrift en Tafel de gestorvenen van het afgelopen jaar en tevens alle dierbaren die we nog altijd in ons hart meedragen.

Ook dit jaar willen we dat -evenals voorgaande jaren- doen door het labyrint te gebruiken als symbool voor de weg die we gaan in het leven.

Als u de kerk binnenkomt zult u op de vloer voor in de kerk een *spiraal* zien liggen.

Wat is de betekenis hiervan ?

Een spiraal (afgeleid van een labyrint) is het symbool van wording, groei, ontwikkeling, vernieuwing. Overal om ons heen komen we de spiraalbeweging tegen. Denk bijvoorbeeld aan schelpen, slakkenhuisjes, planten, het verloop van water, wolken, rook, de groei van planten. Let er maar eens op en u zult verbaasd zijn. Ook in religie, kunst en cultuur van vele volken van Afrika tot Amerika en van Ierland tot India, en van ver voor onze jaartelling komen we spiralen tegen. Het is een symbool dat diep verankerd is in de mensheid.

De spiraal in de gedachtenisdienst.

De spiraal is een symbool voor de weg die we gaan in het leven. Een pelgrims-weg, een zoektocht naar het midden, naar het doel van ons leven. Tijdens de dienst zullen we die weg gaan. Een weg met de tijd mee -de dood tegemoet -.

We gaan de weg naar het midden *alleen* -met een nog niet ontstoken kaarsje- en hoe zwaar deze (levens) weg ook kan zijn, in het midden wacht ons het *licht*, aangestoken aan de Paaskaars.

In het midden aangekomen mogen we onze kaars aansteken en ons letterlijk (en figuurlijk) *omkeren* om met het Licht en verbonden met elkaar verder te gaan. En in die verwachting van het Licht dat komende is herdenken we de mensen van ons hart.

Een ieder kan meegaan op de weg die ons in het labyrint (spiraal) naar het Licht voert om op die wijze een kaars te ontsteken ter nagedachtenis aan de mensen van ons hart.

Zo vormen we een keten van *verbondenheid* waarbij we kunnen ervaren niet alleen te zijn in onze pijn.

Oproep

Hanna Fokkens 020-6004729
e-mail: hgfokkens@planet.nl

We willen niemand overslaan als we op 25 december tijdens de kerstdienst de boekjes uitdelen aan de kinderen tussen de 0 en 12 jaar. Zou u de namen en de leeftijd van kinderen die met u deze dienst bezoeken aan ons willen doorgeven? Alvast bedankt.

Een felicitatie aan PERKI

Arjan van Lagen

Vanuit onze Protestantse Gemeente te Bijlmermeer willen wij onze zusters en broeders van de Indonesische Christengemeenschap - PERKI - van harte feliciteren met hun besluit op zondag 30 september jl. om als gemeenschap plaats te nemen onder het overkoepelende dak van de Protestantse Kerk in Nederland.

PERKI heeft al een lange geschiedenis in Nederland. Oorspronkelijk waren het vooral studenten uit Indonesië die behoefte hadden om elkaar te ontmoeten in een christelijke sfeer. Prof. Verkuil, de grote zendingsman van de Gereformeerde Kerken in Nederland, was daarbij een stimulerende kracht.

Het is ook beleid geweest van de Synode van die kerk en van de Nederlands Hervormde Kerk om de PERKI -gemeenschappen die her en der in den lande ontstonden en groeiden aan te bevelen bij de plaatselijke gemeenten en hen van dienste te zijn bij het vinden van ruimtes om samen te komen, maar vooral ook om de diensten die in de kring van PERKI gehouden werden tot echte kerkdiensten te laten zijn door, ofwel ambtsdragers voor deze diensten aan te wijzen, ofwel leden van PERKI als ambtsdragers te wijden speciaal voor de PERKI gemeenschappen.

Zo is dat ook gepraktiseerd in Amsterdam-Zuidoost, waar een grote PERKI gemeenschap is ontstaan. Contacten waren niet altijd intensief, maar steeds zijn we met elkaar in gesprek gebleven in allerlei kringen.

Afgelopen zondag - 30 september - heeft PERKI besloten dat het voor de toekomst van de 2.500 leden en de negen gemeenten de beste optie is om een eigen classis te vormen binnen de Protestantse Kerk.

Volgens de scriba van de Protestantse Kerk, dr. Bas Plaisier, is de voorgenomen integratie van PERKI ook een belangrijke stap voor zijn eigen kerk. "Wij kunnen als Protestantse Kerk niet langer heen om de grote aantallen migranten-christenen in ons land. De Protestantse Kerk in Nederland wil ook in haar verschijningsvorm naar binnen en buiten een kerk zijn waar plek is voor mensen vanuit verschillende culturen. Ik ben blij dat we op deze manier de al lang bestaande samenwerking met PERKI kunnen intensiveren." Het is de bedoeling dat de leden en gemeenten die nu bij PERKI zijn aangesloten een eigen classis gaan vormen in de Protestantse Kerk in Nederland. Om dit mogelijk te maken, zal de Protestantse Kerk haar kerkorde moeten aanpassen. De generale synode zal uiteindelijk met deze aanpassingen akkoord moeten gaan.

De integratie van PERKI past ook binnen de nadrukkelijke wens dat de totstandkoming van de Protestantse Kerk in Nederland een basis mag zijn voor verdere eenheid van christelijke gemeenschappen in ons land. Ook het sluiten van associatieovereenkomsten valt binnen dat streven. Aanstaande november neemt de generale synode van de Protestantse Kerk in eerste lezing een besluit en we hopen en verwachten dat de Synode van harte met onze felicitatie wil instemmen.

De gemeente krijgt bezoek: kerkvisitatie

namens de kerkenraad,
Wolter Koolstra

Eens in de vier jaar behoort elke gemeente vanuit provincie of classis visitatie (bezoek) te krijgen door daartoe aangestelde visitatoren. Het klinkt op het eerste gehoor heel dreigend, maar is het allerminst.

In de eerste plaats is het een pastoraal bezoek aan gemeente, kerkenraad en predikanten. De kerkvisitatoren vragen namens de landelijke kerk hoe het met ons als gemeente gaat. Wat gaat er goed, waar zijn we trots op en wat gaat er minder goed, waar maken we ons zorgen over?

Het is goed om zulke vragen te bespreken met mensen van buiten de gemeente en omdat de kerkvisitatoren meerdere gemeenten bezoeken, kunnen zij hun ervaring met ons delen.

Voor degenen uit de gemeente die met de kerkvisitatoren willen spreken, is er gelegenheid op

dinsdag 13 november van 18.30 - 19.30 uur in De Nieuwe Stad.

Daarna zal er een bijzondere kerkenraad zijn met de kerkvisitatoren. Wie de kerkvisitatoren willen spreken is van harte welkom op bovengenoemd tijdstip. Het is niet nodig om u van te voren aan te melden. De kerkenraad hoeft ook niet te weten dat u met de kerkvisitatoren gesproken heeft.

Een schone dag

Frank Odinot

"Dzjahooo!" klinkt het vanuit de crèche, waar zojuist nog een stuk of tien mensen stonden te poetsen en te boenen. Inmiddels hebben die het veld moeten ruimen voor de Afrikaanse kerkdienst van de 'True Faith Church', de 'Kerk van het Ware Geloof', die nu aan de gang is. Het is tussen deze herfstige dagen een prachtige zonnige dag.

Dat belet echter zo'n zestien mensen van verschillende kerken niet om naar De Nieuwe Stad te komen voor een schoonmaakdag. Dat was wet eens nodig. Zoals Henk de Boer het plastisch uitdrukte: "Siclien, onze schoonmaakster, is een meter zestig, die komt niet verder dan tot hier, dus daarboven wordt het nooit gedaan!" Dat was natuurlijk meer als grap bedoeld, maar wij begrepen de boodschap wel. Onder leiding van de altijd actieve Wim Hilderink werd er een aanval gedaan op plintjes, vuile muurtjes, lampen, randjes, vloeren, vensterbanken, noem maar op.

Af en toe ging er een emmer met sop om of zakte er iemand door een tafel, maar dat drukte de stemming niet. En het is op zo'n zaterdag toch een levendig geheel in de kerk. In de Kleine Kerkzaal hoorden we bij binnenkomst al het gezang van de Antillianen in de dienst van de 'Zevende Dags Adventisten' die daar aan de gang was. Dit was meer van het type 'stichtelijke liederen'. En steeds kwamen er mensen bij. Moeders met dochters en vaders met kleine zoontjes. Rond elf uur begon de crèche vol te lopen en begon ook het indringende gezang: echo's van Afrika. Er gingen mensen in en uit en soms stonden er een aantal voor de deur te wachten, gekleed in witte gewaden.

Mannen in witte lange jassen, vrouwen met witte jurken en losjes omgeslagen hoofddoeken, zeer elegant. En dan ging er weer een aantal tegelijk naar binnen, terwijl er binnen heftig gepreekt, gebeden of gezongen werd.

En dat allemaal tussen de wat chaotische rommel van de schoonmaakploeg door. In kamer vier oefende intussen het saxofoonorkestje en even later kwam er een hele groep kinderen binnen, die in de net schoongemaakte kamer twee naar de TV gingen kijken. In de hal werd aan een tafel catechisatie gegeven aan jonge kinderen. Na enige uren hard werken was er een lunch met krachtige soep, waarvan de groenten uit de tuin van Wim kwamen. Daarna was er voor de doorzetters nog een tweede ronde poetsen, die tegen half drie eindigde. Sommigen konden nauwelijks nog bukken van de vermoeidheid. Maar de kerk ziet er op heel veel plaatsen weer veel frisser uit, deze plek van samenkomst, waar velen zich thuis voelen.

Verder met Egypte

Rommert Tjeerdsma

Hoe gaan onze contacten in Egypte verder? Sinds twee jaar collecteren we nu voor het diaconale werk van BLESS in Egypte. Deze organisatie van de Koptisch-Orthodoxe Kerk doet heel veel goeds. Onlangs is in de kerkdienst het een en ander verteld over een alfabetiseringsproject (en met name de rol van vrouwen daarin) en over verbeteringen in de landbouw. Het plaatselijke comité in El-Marashda, in Zuid-Egypte, heeft dat voor dit dorp als prioriteiten vastgesteld. Op andere plaatsen kiest men bijvoorbeeld voor gezondheidsprojecten, waaronder ook het ophalen van afval en de aanleg van riolering valt, voor ons iets vanzelfsprekends maar in Egypte niet.

Op veel plaatsen worden ook mensen aan een inkomen geholpen doordat ze met behulp van microkrediet een klein bedrijfje kunnen beginnen.

We hebben nu meer zicht op wat er in de praktijk gebeurt met het geld dat wij bijdragen. Er worden mensen mee geholpen, en van sommigen kennen we zelfs de namen. Mensen worden geholpen om zelfstandig te zijn en zichzelf te ontwikkelen, en vervolgens om wat ze geleerd hebben ook weer aan anderen door te geven. Het werk van BLESS zit zonder meer goed in elkaar.

Maar rechtstreekse contacten hebben we nog steeds niet. Binnenkort gaat de landencoördinator van Kerk in Actie op bezoek in Egypte, onder andere bij BLESS. Hij kijkt ook voor ons uit naar iemand die midden in het werk staat en met wie we rechtstreeks informatie kunnen uitwisselen.

Wat doen wij daar dan verder mee? Gaan we nog meer doen dan een collectepraatje en een stukje in Opnieuw? De diaconie zou dat wel graag willen, maar wat voor soort activiteiten sluiten aan bij onze gemeente? We hebben een aantal mogelijkheden besproken maar zijn hier nog niet helemaal uit. We willen er wel graag meer mensen bij betrekken dan de huidige vier, vijf man van de Egypte-werkgroep. Natuurlijk zijn ideeën van anderen van harte welkom.

HiP in de Bijlmer

Rommert Tjeerdsma

Zondag 11 november vindt er na de kerkdienst in de Nieuwe Stad een presentatie van HiP plaats.

Wat is HiP? En wat hebben wij daar mee te maken?

HiP is de stichting Hulp in Praktijk, een interkerkelijke organisatie die christenen wil mobiliseren in het geven van hulp aan de medemens. Iedereen kan bij HiP om hulp aankloppen. HiP zorgt dan dat hulp gegeven wordt door leden van de aangesloten kerken en gemeenten, of in sommige complexere situaties, door professionele instellingen. Hulpvragen kunnen heel verschillend zijn: van boodschappen doen, formulieren invullen en lampen ophangen tot hulp bij het in-

richten van een nieuwe woning. Dat zijn het soort vragen waarmee mensen ook bij de diaconie terecht kunnen. Zo mogelijk zullen wij die dan binnen onze gemeente proberen op te lossen, maar soms is het handiger iemand van buiten in te schakelen, bijvoorbeeld als er geen geschikte hulpgever is of als die het te druk heeft.

Vrijwilligers

Andersom kunnen mensen van buiten onze gemeente ook wel door onze gemeenteleden geholpen worden. Dat gebeurt nu ook al, soms georganiseerd door de diaconie en vaker spontaan. Daar kunnen dan ook mensen bij komen die via HiP naar leden van onze gemeente, die zich als vrijwilliger opgeven, verwezen worden, naar u of naar mij. Dat zal alleen gebeuren voor zaken waarvan zij zelf hebben aangegeven dat ze er voor beschikbaar zijn, bijvoorbeeld maximaal één keer per maand helpen boodschappen doen op niet verder dan twee kilometer van huis. En als het hen op dat moment niet past, kunnen zij tegen de telefonist van HiP alsnog nee zeggen. HiP houdt dit soort gegevens bij en kan daardoor hulpvrager en -bieder bij elkaar brengen.

Goed werk

De diaconie van onze gemeente denkt dat het werk van HiP een goede aanvulling kan zijn op wat wij tot nu toe doen. Enerzijds om kwesties op te lossen waar we zelf de mensen niet voor hebben. En anderzijds om zelf als christelijke gemeente zichtbaarder te zijn in onze omgeving, om in voorkomende gevallen mensen uit onze omgeving te kunnen helpen. HiP is een aantal jaren geleden gestart in en rond Utrecht en breidt nu zijn werk uit naar de regio Amsterdam. De berichten uit Utrecht zijn positief. De diaconie hoopt dat het hier ook een succes wordt.

Informatie

Op 11 november kunt u meer horen over wat HiP is en hoe HiP werkt. Er zal alle ruimte zijn ook voor vragen van uw kant. En we hopen dat er vanuit onze gemeente ook mensen zullen zijn die een stukje van hun tijd beschikbaar willen stellen om praktische hulp te bieden aan anderen.

Ouderenkring

Ans Odinot

Deze ochtend hadden wij opnieuw Haydy Nelson op bezoek om verder te spreken over de Vrouwensynode. We kwamen te spreken over de zonen van Noach, Sem Cham en Jafet. Cham wordt algemeen beschouwd als de stamvader van Afrika. In het verhaal van de vernedering door Cham (hij zou zijn vader hebben uitgelachen om zijn dronkenschap en naaktheid), zou Noach Cham en daarmee Afrika vervloekt hebben. Deze gedachte leeft nog steeds, Het gaf veel stof tot discussie. We komen er op terug.

De volgende keer, donderdag 15 november zal Wim Hilderink ons weer creatief begeleiden bij het maken van bloemstukjes. Elk jaar is dit weer verrassend en ontspannend.

Ook zonder aankondiging vooraf bent u allen van harte uitgenodigd om eens mee te doen. De koffie staat om half tien klaar in De Nieuwe Stad.

Kinderpagina

Margje van der Veen

Hoi allemaal,

Tot aan de Adventsperiode gaan we door met het lezen van verhalen uit het evangelie van Lucas. Over bijbelboeken gesproken. Hoe staat het met jouw kennis over de bijbelboeken? Deze maand is er een bijbelquiz om dat uit te zoeken.

Jacki had de pest er in. De ruzie tussen Renate en Nienke over het liedje van Nienke dat Renate had ingepikt, was inmiddels al een paar weken geleden. Nienke had Renate vergeven, zei ze, maar dat bleek niet uit haar gedrag. Er was nog steeds een soort van spanning tussen hen en Jacki zat er middenin. Ze wilde niets liever dan dat het weer zou worden als voor het hele gebeuren. Haar moeder had gezegd dat het na een tijdje wel weer gewoon zou worden, maar Jacki begon al aardig de moed te verliezen. Vandaag zouden ze met hun drieën een paar uur meedraaien op de middelbare school om alvast te wennen en om te kijken naar welke school ze volgend jaar wilden. Jacki zag er als een berg tegenop.

“Wat voor school is het eigenlijk?”, vroeg Renate aan Jacki. “Een Havo/ Gymnasium scholengemeenschap met 3000 leerlingen,” antwoordde ze. “Dat zijn wel heel veel leerlingen,” zei Nienke zenuwachtig. “Ach. Met de meeste heb je toch niets te maken. Volgens mij moet je meer oppassen voor de leraren,” merkte Renate op. “Ik vind het doodeng. Al die veranderingen de laatste tijd,” zei Nienke toen ze de school binnen liepen. “Ach, met zijn drieën slaan we ons er wel doorheen,” zei Renate.

Na drie uur bij verschillende lessen gekeken te hebben, waren de meiden bekaaf door alle nieuwe indrukken. Gelukkig hadden ze nu een half uur pauze. In de grote kantine gingen ze aan een lange tafel met leerlingen van de school zitten. Nienke die gewend was om ook tijdens de lunch vooraf te bidden, vouwde automatisch haar handen en sprak zachtjes een gebed uit. Jacki zag dat de leerlingen aan de tafel begonnen te lachen en te fluiten naar Nienke. Een jongen gooide een prop papier naar Nienke, die zachtjes begon te huilen. Jacki voelde zich boos worden en wilde net de prop terug gooien en er wat van zeggen. Renate die aan de andere kant naast Nienke zat, had haar hand op de schouder

van Nienke gelegd. Met haar ander hand gebaarde ze Renate tot kalmte. Vervolgens haalde ze haar hand van Nienke's schouder en vouwde ook haar handen. Jacki volgde het voorbeeld van Nienke en Jacki. Nu waren ze alle drie aan het bidden.

Later die middag zaten ze op het pleintje voor het huis van Jacki. Nienke bedankte de meisjes voor hun steun. "Graag gedaan. Sommige mensen zijn nu eenmaal wat kortzichtig en staan niet open voor mensen die anders zijn. En dan moet je elkaar steunen," zei Renate. Jacki keek naar de twee andere en zag dat nu pas echt weer goed was.

Bijbelquiz

1. Uit hoeveel delen bestaat de Bijbel?
A 1
B 2
C 3
2. Hoe noemen we het oudste deel?
A Nieuwe Testament
B Oude Testament
C Oude en Nieuwe Testament
3. Hoe heten de eerst vijf boeken van het Oude Testament (in juiste volgorde)?
A Genesis, Leviticus, Exodus, Deuteronomium, Numeri
B Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium
C Genesis, Exodus, Numeri, Deuteronomium, Leviticus
4. Hoe heten de eerste vier boeken van het Nieuwe Testament (in de juiste volgorde)?
A Matthëus, Marcus, Lucas, Johannes
B Marcus, Lucas, Matthëus, Johannes
C Matthëus, Johannes, Marcus, Lucas
5. Hoeveel brieven zijn er van Paulus aan de Korintiërs?
A 2
B 1
C 3
6. Tussen welke boeken staan de brieven 1 en 2 Tessalonicenzen?
A Tussen Kolossenzen en Timoteüs
B Tussen Handelingen en Galaten
C Tussen Galaten en Filippenzen

7. Wat is het laatste boek van het Nieuwe Testament?
A Judas
B Titus
C Openbaring
8. Welk boek hoort bij de grote profeten?
A Micha
B Jesaja
C Amos
9. Hoeveel hoofdstukken heeft Exodus?
A 38
B 40
C 39
10. Hoeveel hoofdstukken heeft Maleachi?
A 3
B 5
C 2

Antwoorden bijbelquiz: 1B, 2B, 3B, 4A,5A, 6A,7C, 8B, 9B, 10A

Verhalen in de kindernevendienst

Uit: Kind op Zondag

Zondag 4 november - Je kunt het anders doen - Lucas 19:1-10

Als Jezus in Jericho komt, zijn er veel mensen op de been. De kleine tollenaar Zacheüs klimt in een boom, om Jezus goed te kunnen zien. Maar Jezus ziet hém ook. Dat verandert het leven van Zacheüs.

Zondag 11 november - Het huis van God - Lucas 19:41-48

Op het tempelplein is het een drukte van belang: er wordt veel handel gedreven door kooplieden en geldwisselaars. Jezus zegt dat ze weg moeten gaan met hun handel: de tempel is een huis van gebed.

Zondag 18 november - De zeven broers - Lucas 20:27-38

De Sadduceeën geloven niet in wat Jezus vertelt over het leven na de dood. Toch stellen ze hem een vraag, over een vrouw die met verschillende mannen getrouwd is geweest. Jezus antwoordt dat het leven in de hemel heel anders is dan het leven hier op aarde.

Zondag 25 november - Alles gaat voorbij - Lucas 21:5-19

Mensen praten over hoe mooi de tempel er uit ziet. Maar zal het altijd zo blijven?

Religieuze beleving

Annie Vis

In de oktoberbijeenkomst hadden de psalmen onze aandacht. De meeste van ons zijn van jongs af opgegroeid met de psalmen: thuis als de psalmen aan de beurt waren in de toen nog gebruikelijke bijbellezing na het eten, in de kerkdienst en, niet te vergeten, door het zonder haperen kunnen opzeggen van het berijmde psalmversje van de week op school. Dat de psalmen als één van de rijkste poëziebundels van de wereldliteratuur beschouwd worden, drong minder tot ons door. Toch zijn ze door de eeuwen heen tot vandaag aan toe een bron van inspiratie geweest voor veel kunstenaars, in 't bijzonder voor componisten. Dat bleek ook toen we luisterden naar psalm 136 gezongen door een monnikenkoor uit een klooster in Chèvetogne. Prachtige koormuziek. Ieder van ons had een psalm uitgezocht in de vertaling van haar voorkeur om in de kring iets te vertellen van het waarom van haar keuze. Het waarom was uiteraard verschillend, soms had het met een periode van ziekte of rouw te maken en gaf de psalm troost, soms was de schoonheid waarop de psalm op muziek gezet was de motivatie van de keuze.

Behalve naar de muziek hebben we ook geluisterd naar het gedicht 'De moeder de vrouw' van Martinus Nijhoff over een vrouw op een schip. Dat gedicht eindigt met de regels:

*Zij was alleen aan dek, zij stond aan het roer,
en wat zij zong hoorde ik dat psalmen waren
O, dacht ik, o, dat daar mijn moeder voer.
Prijs God, zong zij, Zijn hand zal u bewaren.*

Tot slot hebben we geluisterd naar het Onze Vader ook gezongen door het monnikenkoor uit Chèvetogne. Het was een mooie bijeenkomst.

Twee nieuwe dominees

Twee weken achter elkaar werden wij verrast door de aankondiging van een nieuwe dominee. De eerste keer ging het om dominee Jan Veulen, de tweede keer werd Arjan van der Meulen aangekondigd. Een broer van Jan?

Fusie en de verdere gevolgen: opheffen girorekeningen

Sjouke van der Bij, penningmeester

Op 1 januari zullen de Gereformeerde en de Hervormde kerk al weer twee jaar gefuseerd zijn tot de Protestantse Gemeente te Bijlmermeer. De tijd is nu dan ook aangebroken om erfenissen vanuit de fusie op te schonen.

Vanaf 1 januari 2008 zal alleen nog de girorekening 4561000 tnv de Protestantse Gemeente te Bijlmermeer in gebruik zijn.

Naast deze rekening blijft ook de rekening voor het kerkblad 'Opnieuw' met nummer 4595296 nog gewoon bestaan.

(Momenteel hebben wij drie girorekeningen voor de kerk in gebruik. De laatste twee jaar hebben wij twee rekeningen aardig weten af te bouwen. Daarom zullen deze twee per 31 december worden opgeheven. Het betreft de oude Gereformeerde rekening 6217913 en de oude Hervormde rekening 3243894. Slechts nog een beperkt aantal mensen maken er gebruik van door er nog zogenaamde periodieke overschrijvingen op te storten.)

Zij die nog gebruik maken van overschrijvingen op de oude girorekeningen verzoek ik één en ander te wijzigen. Ik zal proberen deze mensen ook nog persoonlijk te benaderen.

NIEUWS VAN BUITEN DE GEMEENTE

PCOB/KBO Amsterdam Zuidoost

Namens de besturen, Wil Bakewel, 696 2777

Op maandag 1 oktober 2007 hielden wij weer onze maandelijks bijeenkomst. Er waren 17 personen aanwezig. Inleider was de heer Ernst Wester, die een aantal prachtige diaserieën vertoonde, die hij had gemaakt, met muziek en uitleg. Onderwerpen waren onder andere 'De haven van Amsterdam', 'Bloemen', 'Grand Canyon' en 'Oosterscheldekering'.

Onze volgende bijeenkomst zal zijn op maandag 5 november. Mevrouw Thea Wiegers van de PCOB Zwolle zal een lezing houden over het onderwerp 'Voorcoming van sociaal isolement bij ouderen'.

Plaats van samenkomst is Kerkcentrum De Drie Stromen, Renswoudestraat 75, metrohalte Reigersbos. Aanvang 14.00 uur, kerk open 13.30 uur.

Alle leden en belangstellenden zijn van harte uitgenodigd!

Tot ziens op 5 november!

De inburgering van De Nieuwe Bijbelvertaling

Kerkbulletin

Nu De Nieuwe Bijbelvertaling drie jaar bestaat, organiseert het Nederlands Bijbelgenootschap in samenwerking met de Protestantse Theologische Universiteit een conferentie over het gebruik en de beoordeling van de vertaling, op vrijdag 2 november 2007 in Conferentiecentrum HydePark in Doorn, van 9.30 uur tot 17.30 uur. Kosten: €10,- (inclusief lunch).

Met 'inburgering' haakt de conferentie in op het thema van de Bijbel10daagse (26 oktober tot en met 5 november) 'De vreemdeling en de Bijbel'. Op de con-

ferentie wordt zowel met brede blik als met oog voor detail naar bijbelvertaling en bijbelgebruik gekeken. In de ochtend zijn er lezingen over: de plaats van de bijbel in de liturgie (door Marcel Barnard) / de dubbele loyaliteit van bijbelvertalers (door Lourens de Vries) / de narratieve stijl van de NBV (door José Sanders). In de middag zijn er diverse workshops. Daarin komen veel becommentarieerde vertaalkeuzes in de NBV aan de orde, ook naar aanleiding van het onlangs bij Meinema verschenen 'De Bijbel Vertaald'. (De kunst van het kiezen bij het vertalen van de bijbelse geschriften). Zo zijn er workshops over het Onze Vader, de tien geboden en Johannes 1, maar ook over de beproeving van de NBV en het gebruik van de vertaling in de pastorale en muzikale praktijk.

Het volledige programma is te vinden op www.bijbel10daagse.nl (symposia en lezingen). U kunt zich inschrijven op deze website van de Bijbel10daagse. U kunt zich ook aanmelden door te bellen met (023) 514 6161.

Kunstmarkt in De Drie Stromen

Nog even en dan is het 17 november; tijd voor de KUNSTMARKT!

De Drie Stromen is weer een hele zaterdag KUNSTkerk.

Tussen 10.30 en 15.30 uur kunt u allerlei soorten KUNST komen bekijken en kopen. Er zijn o.a. schilderijen in diverse technieken, keramiek, kaarten, kerstdecoraties en nog veel meer.

Tot ziens op de KUNSTMARKT!

Berichten van Kerk in Actie

Inkomsten Kerk in Actie januari t/m juli 2007

De inkomsten van Kerk in Actie in 2007 tot en met juli zijn gematigd positief. De meeste programma's vertonen een stijging ten opzichte van vorig jaar. Alleen het programma Noodhulp loopt sterk achter, doordat er geen speciale noodhulpacties zijn geweest. In 2006 waren er veel extra inkomsten voor Noodhulp, met name door opbrengsten uit de SHO-actie voor tsunami-slachtoffers en door de actie 'Schenk water, schenk leven'. Lokale gemeenten hebben vooral meer gegeven aan Werelddiaconaat en Missionair Werk. Particuliere gevers gaven meer geld voor Werelddiaconaat en voor Binnenlands Diaconaat. Wij zijn dankbaar voor dit positieve nieuws. Het is goed om te zien dat Kerk in Actie op uw steun mag rekenen. Tegelijkertijd realiseren we ons dat er nog veel werk te verrichten is door ons allen. Alleen dan kunnen we de toezeggingen aan de projectpartners waarmaken. Daarom wordt de succesvolle actie "Help een kind

met maar 15 cent per dag” in oktober en november herhaald. Graag rekenen we daarbij ook weer op uw steun en medewerking!

Hulp aan ontvangers pardonregeling

Nu de pardonregeling een feit is, zullen tussen de 25.000 en 30.000 mensen, die vóór 1 april 2001 asiel aanvragen alsnog een verblijfsvergunning krijgen en zich in Nederland mogen vestigen. Dit betekent dat zij huisvesting zullen vinden in tal van gemeenten in Nederland, en dan hun leven hier mogen gaan invullen. Het gaat om mensen die al jaren in Nederland zijn en uit allerlei landen komen. Velen hebben jaren in een noodopvang gewoond, anderen verblijven nog steeds in een asielzoekerscentrum. Nu gaan zij zich vestigen in Nederlandse dorpen en steden. Ze krijgen een woning, moeten integratiecursussen en taallessen volgen, werk zoeken, een uitkering, zorgtoeslag of kinderbijslag aanvragen, en dergelijke. Heel positief, maar wel een grote overgang

Adventskalender 2007

‘Jubelend van vreugde’ is de titel van de adventskalender van de Protestantse Kerk. Advents- en kerstliederen geven dit jaar daarin de toon aan. Lieder en zingen over donker en licht, verwachting, hoop en verdriet. De adventskalender legt zijn oor te luisteren bij bijbelse zangers, maar ook bij liedzangers van vandaag de dag. Ook muzikmakers krijgen het woord. Enkele missionaire projecten van de Protestantse Kerk laten zien hoe verrassend Kerst gevierd kan worden. Met de adventskalender komt u in 25 dagen een stapje dichterbij Kerst. Elk kalenderblad heeft een kunstwerk en een korte tekst. Om neer te zetten, maar ook om af te scheuren en te versturen. Te gebruiken als (kerst)kaart of als uitnodiging voor een van de vieringen in de adventstijd of de kerstviering. Een mooi cadeau voor vrijwilligers in de gemeente. De prijs van de kalender is € 5,95. Te bestellen via de webwinkel van Kerk in Actie.

Werkdag Vluchtelingen 2007 in het teken van Generaal Pardon

Op 3 november 2007 van 10.00 tot 16.00 uur organiseert de Projectgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken weer haar jaarlijkse Werkdag Vluchtelingen. De dag wordt gehouden in de Guido de Bres Scholen-gemeenschap, Arnhemseweg 65 in Amersfoort.

Thema van de dag is ‘Het Generaal Pardon en hoe nu verder?’ De dag begint met korte inleidingen van Ton Van Eijk, secretaris a.i. Van de Raad van Kerken, en van Mgr. De Korte, hulpbisschop van Utrecht. Wilma Lozowsky van vluchtelingenwerk spreekt vervolgens over de afhandeling en de consequenties van het Generaal Pardon. In vier workshops worden daarna deelaspecten van de Pardonregeling besproken: reïntegratie van mensen die onder de Pardonregeling vallen, geestelijke gezondheidszorg, de toekomst van de noodopvang en terugkeerprogramma’s door de Directie Terugkeer en Vertrek. In de middag komen politici aan het woord. Woordvoerders asiel uit de fracties in de Tweede Kamer voeren dan een debat en reageren op inhoudelijke feiten en uitvoeringsproble-

men van de Pardonregeling. Voor meer informatie en het volledige programma zie: www.raadvankerken.nl of www.justitiaetpax.nl. Opgave: Marianne van der Beek, secretaris Projectgroep Vluchtelingen, p/a Justitia et Pax, Postbus 16334, 2500 BH Den Haag, tel (070) 313 68 00, e-mail: mbk@justitiaetpax.nl.

Algemene Vergadering Raad van Kerken Amsterdam

8 november 2007, 20.00 - 22.00 uur Locatie: Singel 452 in het gebouw van de Doopsgezinde gemeente.

Met enkele voorgangers hebben wij een open gesprek over de Pinkstergemeenten in onze stad dat ons de kans biedt elkaar beter te leren kennen.

LEZERS SCHRIJVEN

Berekening van de Paasdatum

Jan Kok

Wie in de agenda voor 2008 heeft gekeken merkt al gauw op dat de Eerste Paasdag dit jaar op 23 maart is. Dat is heel vroeg. Is dat uitzonderlijk? Ja, beslist wel. Dat hebben weinigen van ons eerder meegemaakt (het was voor het laatst in 1913). De volgende keer zal zijn in Deo Volente 2160.

Ik wil hier ingaan op de vaststelling of berekening van de datum van Eerste Paasdag (kortweg: Pasen).

De data van Tweede Paasdag, Hemelvaartsdag en Pinksteren volgen daar eenvoudig uit. De berekening wordt gehanteerd door de kerken die de Gregoriaanse kalender gebruiken, wat niet het geval is voor de Orthodoxe kerken die de oudere Juliaanse kalender gebruiken.

Welke regel wordt gehanteerd? Heel eenvoudig, maar niet correct, gezegd: Pasen valt op de eerste zondag na de eerste volle maan in de lente.

Een grondslag hiervoor is dat de eerste Pasen de zondag na het laatste avondmaal was en dat vond plaats op het Pesach-feest (zie Lucas 22). Volgens Exodus 12 werd het Pesach-feest op de veertiende dag van de maand Nisan gehouden. Dat zou ongeveer volle maan zijn daar de maanden telkens met nieuwe maan begonnen.

In de middeleeuwen heeft de kerk de regel vereenvoudigd en ervan gemaakt: Pasen valt op de eerste zondag na de eerste 'berekende' volle maan op of na 21 maart (de toevoeging 'berekende' wordt verderop uitgelegd).

Uit de regel blijkt duidelijk waarom Pasen zo vaak op een andere datum valt. Het is volle maan elke ongeveer 29 dagen, dus in jaren van 365 of 366 dagen verschuiven de datums van volle maan steeds en de datum valt ook

telkens op een andere dag van de week. Maar de regel is zo niet te gebruiken, want daarmee zouden verschillende plaatsen op aarde vaak (of altijd) een andere datum berekenen dan wijzelf, die ons in Amsterdam bevinden.

In de volgende uitleg wil ik niet te veel details geven, en ik wil ook niet onleesbare definities geven. Daarom alleen de belangrijkste aspecten:

- de regel is nu verbonden met het begin van de lente op het noordelijk halfrond, ruwweg valt dat begin ook inderdaad in of nabij de maand Nisan.
- zowel het moment van begin van de lente als het tijdstip van een volle maan kan op verschillende plaatsen op aarde op verschillende datums vallen en dus ook op verschillende dagen van de week.
- de beweging van de maan om de aarde is te onregelmatig om er goed mee te kunnen rekenen voor voorspellingen.

'Berekende volle-maan-datum'

Daarom is lang geleden gekozen voor een formule (om de Paasdatum te berekenen) die meer regelmaat vertoont dan de werkelijkheid. Dit komt neer op een voor elk jaar vaststellen van een 'berekende volle-maan-datum'. Deze datum kan per jaar afwijken (en zal op sommige plaatsen op aarde zeker vaak afwijken) van de echte datum van een volle maan in maart of april.

Met de formule is de vroegste 'berekende volle-maan-datum' 21 maart en de laatste is 18 april. Afhankelijk van wat voor dag van de week het dan is, kan het de volgende dag of zeven dagen later Pasen zijn.

Daarmee is de vroegstmogelijke datum 22 maart en de laatstmogelijke 25 april.

Rekenvoorbeelden

2008: Volle maan valt voor Nederland op 21 maart. De berekende volle-maan-datum is zaterdag 22 maart en daardoor is 23 maart Pasen.

2009: De maanstand op 18 maart is Laatste Kwartier. Volle maan valt voor Nederland op 9 april. De berekende volle-maan-datum is vrijdag 10 april en daardoor is 12 april Pasen.

Conclusie

Een Pasen op 22 maart maken we niet mee. De laatste keer was in 1818, en de volgende keer zal zijn in 2285.

In 1943 viel Pasen op 25 april, en dat zal weer gebeuren in 2038.

Daarvoor hebben we in 2011 Pasen op 24 april.